

ПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

П О С Т А Н О В А

29.12.2007 N 496

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
1 лютого 2008 р.
за N 74/14765**

**Про затвердження Правил здійснення за межі
України та в Україні переказів фізичних осіб
за поточними валютними неторговельними операціями
та їх виплати в Україні та внесення змін
до деяких нормативно-правових актів**

www.forinsurer.com

Відповідно до вимог статей 5, 11, 13 Декрету Кабінету Міністрів України від 19.02.93 N 15-93 (15-93) "Про систему валютного регулювання і валютного контролю", пункту 14 статті 7 та статті 44 Закону України "Про Національний банк України" (679-14), Закону України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні" (2346-14), статті 1 Закону України "Про поштовий зв'язок" (2759-14) Правління Національного банку України
П О С Т А Н О В Л Я Є:

1. Затвердити Правила здійснення за межі України та в Україні переказів фізичних осіб за поточними валютними неторговельними операціями та їх виплати в Україні (далі - Правила), що додаються.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

постанову Правління Національного банку України від 23.09.96 N 245 (v0245500-96) "Про затвердження нормативних актів Національного банку України і внесення змін та доповнень до чинних нормативних актів Національного банку України";

постанову Правління Національного банку України від 14.10.2004 N 486(z1402-04) "Про затвердження Правил здійснення переказів іноземної валюти за дорученням та на користь фізичних осіб", зареєстровану в Міністерстві юстиції України 02.11.2004 за N 1402/10001;

пункт 1.3 постанови Правління Національного банку України від 31.08.2005 N 321 (z1074-05) "Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України", зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 20.09.2005 за N 1074/11354;

пункт 1 постанови Правління Національного банку України від 27.10.2005 N 396(z1362-05) "Про здійснення міжнародних поштових переказів", зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 11.11.2005 за N 1362/11642.

3. Унести до Положення про порядок видачі Національним банком України індивідуальних ліцензій на розміщення резидентами (юридичними та фізичними особами) валютних цінностей на рахунках за межами України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14.10.2004 N 485 (z1413-04), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.11.2004 за N 1413/10012 (зі змінами), такі зміни:

3.1. Главу 1 після пункту 1.16 доповнити пунктом такого змісту:

"1.17. Фізичні особи - резиденти, які отримали індивідуальну

ліцензію Національного банку на розміщення валютних цінностей на рахунках за межами України, можуть здійснювати на ці рахунки перекази іноземної валюти в сумі, що в еквіваленті не перевищує 600 000 гривень на рік".

4. Пункт 4 глави 2 розділу II Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 10.08.2005 N 281 (z0950-05), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.08.2005 за N 950/11230 (зі змінами), викласти в такій редакції:

"4. Клієнти - фізичні особи - резиденти купують, обмінюють іноземну валюту з поточних рахунків з метою переказу за межі України відповідно до нормативно-правового акта Національного банку, який регулює порядок здійснення переказів за поточними валютними неторговельними операціями (далі - Правила переказу), на підставі таких документів:

а) заяви про купівлю іноземної валюти;

б) документів, передбачених Правилами переказу, що свідчать про наявність у фізичних осіб підстав для здійснення переказів іноземної валюти за межі України".

5. Департаменту валютного регулювання (О.А.Щербакова) розробити і подати пропозиції стосовно внесення змін до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 19.03.2003 N 124 (z0353-03), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07.05.2003 за N 353/7674 (зі змінами), у частині подання звітності про перекази в іноземній валюті за поточними валютними неторговельними операціями за дорученням і на користь фізичних осіб.

6. Департаменту валютного регулювання (О.А.Щербакова) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України, уповноважених банків, уповноважених фінансових установ та національного оператора поштового зв'язку для використання в роботі.

7. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Департамент валютного контролю та ліцензування (О.Г.Біланенко) і територіальні управління Національного банку України.

8. Постанова набирає чинності через 10 днів після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

Голова

В.С.Стельмах

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
29.12.2007 N 496

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
1 лютого 2008 р.
за N 74/14765

ПРАВИЛА
здійснення за межі України та в Україні
переказів фізичних осіб за поточними валютними
неторговельними операціями та їх виплати в Україні

1. Загальні положення

1.1. Ці Правила регулюють перекази за поточними валютними неторговельними операціями, що здійснюються за дорученням і на користь фізичних осіб, а саме:

порядок здійснення уповноваженими банками, небанківськими фінансовими установами та національним оператором поштового зв'язку (далі - банки) переказів за дорученням фізичних осіб - резидентів і нерезидентів (далі - перекази) за межі України та в межах України;

порядок виплати банками переказів із-за кордону та в межах України фізичним особам - резидентам і нерезидентам.

Правила не поширюються на перекази, що пов'язані з підприємницькою та інвестиційною діяльністю фізичних осіб.

1.2. До переказів фізичних осіб за поточними валютними неторговельними операціями належать такі:

а) на оплату витрат іноземним судовим, слідчим, нотаріальним та іншим повноважним органам (у тому числі сплата податків, зборів інших обов'язкових платежів), витрат іноземних адвокатів у разі порушення справ за кордоном, у яких позивачем або відповідачем є фізична особа;

б) на оплату витрат на лікування в медичних закладах іншої держави, а також на оплату витрат на транспортування хворих;

в) на оплату витрат на навчання і стажування в навчальних закладах іншої держави, витрат на проведення тестів, іспитів тощо;

г) на оплату участі в міжнародних симпозиумах, семінарах, конференціях, конгресах, виставках, ярмарках, культурних і спортивних заходах, а також інших міжнародних зустрічах, що відбуваються на територіях іноземних країн;

?) на оплату витрат на придбання літератури та передплатних видань, що видаються за кордоном;

д) на оплату зборів (мита) за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, уключаючи оплату послуг, які надаються патентними відомствами інших країн, і послуг патентних повірених за кордоном;

е) на оплату витрат, пов'язаних зі смертю громадян за кордоном (транспортні витрати і витрати на поховання);

е) на оплату послуг за договорами (страховими полісами, свідоцтвами, сертифікатами) страхування життя, укладеними з нерезидентами, за наявності індивідуальної ліцензії Національного банку України (далі - Національний банк), отриманої в порядку, визначеному Національним банком;

ж) на оплату продукції, робіт, послуг, прав інтелектуальної власності, що набуваються в нерезидентів за кордоном для власного споживання;

з) на оплату вступних, членських внесків до міжнародних організацій;

и) платежі у зв'язку з прийняттям спадщини;

і) у разі виїзду за кордон на постійне місце проживання;

ї) з оплати праці, стипендій, пенсій, аліментів, державної допомоги, матеріальної допомоги, допомоги родичів, благодійної та гуманітарної допомоги, виплат і компенсацій, уключаючи виплати з відшкодування шкоди, заподіяної робітникам унаслідок каліцтва, професійного захворювання або іншого ушкодження здоров'я, що пов'язані з виконанням ними трудових обов'язків, жертвам політичних репресій, жертвам нацистських переслідувань, членам їх родин і спадкоємцям, відшкодування за страховими випадками, премій, призів, успадкованих коштів, коштів за договорами дарування, коштів, заощаджених на рахунках, і прибутків за ними;

й) з оплати авторських гонорарів, премій, призів та інших виплат за використання об'єктів права інтелектуальної власності фізичних осіб;

к) на підставі вироків, рішень, ухвал і постанов судових, слідчих та інших правоохоронних органів.

1.3. Фізична особа для здійснення переказу має подати до банку такі документи:

платіжне доручення або заяву на переказ готівки, або документ відповідної платіжної системи на відправлення переказу;

паспорт або документ, що його замінює;

документи, що підтверджують наявність підстав для здійснення переказу за межі України (далі - підтвердні документи).

Підтвердними документами для фізичних осіб - резидентів є договори (контракти), рахунки-фактури, листи-розрахунки чи листи-повідомлення юридичних осіб - нерезидентів, повноважних органів іноземних країн, листи адвокатів чи нотаріусів іноземних країн, позовні заяви, запрошення (виклики), документи про родинні стосунки та інші підтвердні документи, що використовуються в міжнародній практиці. Підтвердні документи (крім документів про родинні стосунки) повинні містити такі реквізити: повну назву і місцезнаходження отримувача, назву банку та реквізити рахунку, на який здійснюється переказ, назву валюти, суму до сплати, призначення платежу.

Для фізичних осіб - нерезидентів підтвердними документами є документи, що підтверджують джерела походження готівки.

Не допускається подання підтвердних документів, роздрукованих з мережі Інтернет.

Офіційні документи, які були видані на території іноземної держави, мають бути легалізовані в установленому порядку, якщо міжнародними договорами, у яких бере участь Україна, не передбачено інше.

1.4. Під час здійснення переказів фізичними особами - резидентами і нерезидентами на оригіналах підтвердних документів робиться відмітка банку, яка має містити дату здійснення переказу, суму перерахованої іноземної валюти і засвідчуватися підписом відповідального працівника валютного підрозділу та відбитком його особистого штампа або штампа цього підрозділу, або печатки банку. Копії з оригіналів документів, на яких зроблена зазначена відмітка, а також копії документів про родинні стосунки зберігаються в документах дня.

1.5. Для отримання переказу фізична особа має подати до банку такі документи:

заяву на видачу готівки або документ, установлений відповідною платіжною системою на одержання переказу;

паспорт або документ, що його замінює.

1.6. Документи на здійснення чи отримання переказу мають

містити обов'язкові реквізити, передбачені вимогами нормативно-правового акта Національного банку, який регулює порядок оформлення касових документів.

1.7. Якщо виплата переказу, що надійшов в іноземній валюті, здійснюється на бажання клієнта (на підставі його заяви) у гривнях, банк здійснює перерахування іноземної валюти в гривні за курсом банку, що діє на час здійснення операції.

1.8. Переказ фізичною особою - резидентом і нерезидентом у межах України іноземної валюти на поточний рахунок в іноземній валюті чи з поточного рахунку в іноземній валюті та переказ нерезидентом національної валюти на поточний рахунок у національній валюті чи з поточного рахунку в національній валюті здійснюються згідно з режимом цих рахунків, передбаченим нормативно-правовим актом Національного банку, що встановлює порядок використання рахунків.

1.9. Переказ без відкриття рахунку в межах України для виплати його готівкою без зарахування на поточний рахунок за дорученням фізичної особи - резидента і нерезидента здійснюється банком виключно в національній валюті.

1.10. Комісійна винагорода за відправлення та виплату переказу стягується виключно в гривнях.

2. Перекази іноземної валюти за межі України та в Україну за дорученням і на користь фізичних осіб

2.1. Відповідно до вимог цих Правил фізичні особи - резиденти можуть здійснювати за межі України перекази іноземної валюти:

а) у сумі, що в еквіваленті не перевищує 15 000 гривень в один операційний (робочий) день, - з поточного рахунку в іноземній валюті або без його відкриття (на бажання клієнта) без підтвердних документів;

б) у сумі, що в еквіваленті перевищує 15 000 гривень в один операційний день, - виключно з поточного рахунку в іноземній валюті на підставі підтвердних документів.

2.2. У разі виїзду за кордон на постійне місце проживання громадяни можуть здійснювати за межі України перекази іноземної валюти з власних поточних рахунків без обмеження суми. Підставою для зазначених переказів є пред'явлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон (для осіб без громадянства - документа, що посвідчує особу) з відміткою про виїзд на постійне місце проживання із зазначенням країни виїзду. Копії сторінок паспорта або документа, що посвідчує особу, де зазначені прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) та відмітка про виїзд на постійне місце проживання, зберігаються в документах дня банку.

2.3. Фізичним особам - нерезидентам дозволяється без відкриття поточних рахунків в іноземній валюті переказувати за межі України суму, що не перевищує в еквіваленті 15 000 гривень в один операційний (робочий) день, на підставі документів, що підтверджують джерела походження іноземної валюти.

Перекази в іноземній валюті за межі України з поточних рахунків фізичних осіб - нерезидентів здійснюються без обмеження суми.

2.4. Зарахування на поточні рахунки фізичних осіб - резидентів і нерезидентів переказів із-за кордону та подальша їх виплата з цих рахунків здійснюються без обмеження суми.

2.5. Іноземна валюта, переказана з-за кордону на користь

фізичної особи - резидента і нерезидента для виплати готівкою без відкриття рахунку, може бути виплачена одержувачу в один операційний (робочий) день у сумі, що не перевищує в еквіваленті 50 000 гривень. Якщо сума переказу (переказів), що надійшов (надійшли) в один операційний (робочий) день, перевищує в еквіваленті 50 000 гривень, то банк такий переказ (перекази) у повній сумі зараховує на поточний рахунок в іноземній валюті отримувача.

3. Звітність, контроль і відповідальність, пов'язані зі здійсненням та виплатою переказів

3.1. Банки зобов'язані здійснювати процедуру контролю в режимі реального часу за дотриманням клієнтами встановлених у цих Правилах норм переказів коштів.

3.2. Банк відмовляє фізичній особі в здійсненні переказу в разі неподання необхідних для його здійснення документів, визначених цими Правилами.

3.3. Якщо переказ здійснюється без відкриття поточного рахунку, то банк зобов'язаний вести журнал обліку здійснених в іноземній валюті переказів за межі України та виплати цих переказів (допускається ведення одного журналу для всіх здійснених (виплачених) переказів в іноземній валюті), а також журнал обліку здійснених у межах України за дорученням фізичних осіб - нерезидентів переказів у національній валюті та виплати цих переказів. Операції з переказу (виплати) коштів обов'язково фіксуються в цих журналах у день їх здійснення.

Журнали ведуться в паперовій або електронній формі. У журналах обов'язково зазначаються: дата, сума та валюта переказу, прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) особи, яка здійснює (отримує) переказ, її резидентність, адреса та мета переказу. У разі переказу за межі України зазначаються також країна, у яку перераховуються кошти, найменування отримувача, на користь якого здійснюється переказ.

Якщо журнал ведеться в паперовій формі, то всі його сторінки мають бути пронумеровані, прошнуровані, а остання сторінка журналу має засвідчуватися підписом керівника та головного бухгалтера банку (філії банку), відбитком печатки банку (філії банку). Якщо журнал ведеться в електронній формі, то щодня роздруковуються сторінки з новими записами, які засвідчуються підписом відповідального працівника банку (філії банку). Щомісяця роздруковані сторінки складаються за датами та формуються в брошури, які прошнуровуються, на першій сторінці зазначаються кількість сторінок, початкова й остання дати, остання сторінка брошури засвідчується підписами керівника та головного бухгалтера банку (філії банку).

3.4. Невиконання банками функцій агента валютного контролю та порушення вимог цих Правил тягне за собою відповідальність згідно із законодавством України.

Директор Департаменту
валютного регулювання

О.А.Щербакова